

TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN YARATICI DRAMA UYGULAMA YETERLİLİKLERİ

Onur Yücel TUTUMAN *
Vesile YILDIZ DEMİRTAŞ **

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili yeterliliklerini ve bu yöntemi uygulama düzeylerini tespit etmektir. Araştırmaya İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer alan ve tabakalama yöntemiyle belirlenen 57 ilköğretim okulunda çalışan 131 Türkçe öğretmeni katılmıştır. Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı dramayla ilgili yeterlilik ve uygulama düzeylerini belirlemek için Yıldırım (2008) tarafından geliştirilen “Yaratıcı Drama Yeterlilik Anketi” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular şu şekilde özetlenebilir: Türkçe öğretmenlerinin drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerinin, yaratıcı dramayla ilgili diğer yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerine göre daha düşük seviyede olduğu görülmüştür. Türkçe öğretmenlerinin dramayla ilgili alınan eğitim ve çalıştıkları okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyi değişkenlerine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı fark vardır. Buna karşın Türkçe öğretmenlerinin cinsiyet, mezun olunan okul, kıdem ve çalıştıkları kurumun türü değişkenlerine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı bir fark yoktur. Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini uygularken, öğrencileri sınava hazırlama kaygısından ve sınıfın dar oluşundan kaynaklanan sorunları diğer sorunlara oranla daha sık yaşadıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Drama, Yeterlilik, Türkçe Öğretimi

THE COMPETENCY OF TEACHERS OF TURKISH IN PRACTISING CREATIVE DRAMA

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the competency of teachers of Turkish in using the Creative Drama method and levels of the application of it. 131 teachers from 57 schools in the Izmir Metropolitan Municipality area were chosen, using stratified sampling. In the research, the “Creative Drama Competency Questionnaire” developed by Yıldırım (2008) was used to determine the competency of teachers of Turkish in using the Creative Drama Method and the levels of the application of this method. The findings of this study can be summarized as follows: It was concluded from the research that Turkish language teachers’ levels of competency in knowing and practising drama were lower than their levels of competency in knowing and practicing creative drama. In terms of the variables of the education teachers of Turkish received and the socioeconomic level of the environment of the school they worked at, significant difference was found between knowing the method of creative drama and practicing it. On the other hand, no significant difference was found in terms of the variables of the gender of the teachers of Turkish, the school they graduated from, their work experience, and the type of institution they worked at. It was also found that while using the method of creative drama, teachers of Turkish experienced problems that stemmed from the anxiety to prepare their students for standard exams and the classrooms’ not being large enough for rehearsals more frequently than other problems.

Keywords: Creative Drama, Competency, Teaching Turkish

* Y. lisans öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü
onuryucel7@hotmail.com

** Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, vesile.yildiz@deu.edu.tr

GİRİŞ

İyi bir eğitimin ortaya konmasında, öğretmenlerin; bireyi öğrenme sürecinde etkili kılan, bireyin yaparak ve yaşayarak öğrenmesine, kendisini gerçekleştirmesine ve yaratıcı-üretken bir birey olmasına olanak sağlayan, yaratıcı drama yöntemini kullanmaları ve bu yönetime ilişkin yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları son derece önemlidir.

Eğitimde drama; bir kavramın, bir ders konusunun, bir metnin daha iyi anlaşılır kılınması, bireyce ve grupça özümsemiş içsel yaşantıya dönüşmesi, gözden geçirilerek, üzerinde düşünülerek dışa vurulmasıdır. Böyle bir grup çalışması içinde; yaşayarak öğrenme ve bilgi edinmenin yanı sıra sözel anlatımın gelişmesi ve toplumsallaşmanın sağlanması ilk sıralarda yer alır (San, 1996).

2007 yılında eğitim fakültelerinin programlarında yapılan değişikliklerle birlikte Türkçe öğretmenliği bölümünde “Tiyatro ve Drama Uygulamaları”, “Tiyatro ve Canlandırma”, “Türkçe Öğretiminde Drama” gibi zorunlu ve seçimli derslerin yer aldığı görülmüştür. Ancak drama yönteminin çok geniş bir uygulama alanına sahip olduğu Türkçe dersinde, bu dersi verecek öğretmen adaylarına 2007 yılına kadar dramayla ilgili akademik düzeyde bir eğitim verilmediği de bir gerçektir. Mevcut Türkçe öğretmenlerinden kişisel bir merakı veya yöntemi öğrenmek için bireysel bir çabası olmayanların dışındakiler yine yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama yönünden yetersiz kalmaktadırlar. Bunların dışında uygulamada; sınıfların durumu, okul idaresinin ve velilerin tutumu, öğrencileri sınavlara hazırlama kaygısı vb. durumlardan kaynaklanan yetersizlikler olduğu düşünülmektedir.

Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Drama

Yaratıcı drama ilköğretim okullarında zorunlu-seçimli bir ders olarak yer almaktadır, ayrıca 2005 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nda uygulamaya başlanılan “yapılandırmacı” yaklaşıma göre düzenlenen yeni eğitim programlarında bir yöntem olarak yer almıştır (Adıgüzel, 2010). Tüm bunlar yaratıcı dramanın okullarda ve Türkçe derslerinde uygulama alanını genişletecek olumlu gelişmeler olarak görülmektedir. Sınıf ortamında farklı derslerde bir yöntem olarak yaratıcı dramanın kullanılması, en başta öğrenci merkezli bir öğrenme ortamının oluşturulmasını, anlatılmak istenen konunun kalıcı hale getirilmesini ve yaşantısal olmasını, öğrenenlerin (çocuk, ergen, yetişkin olabilir) farklı ve eleştirel düşünmesini, duygularının sağlıklı bir biçimde dışa vurulmasını, özgür düşüncenin gelişimini ve her türlü ifade olanağının verilmesini, yaratıcılık ve yazılı-sözlü iletişim becerilerinin geliştirilmesini amaçlar (Adıgüzel, 2010). Derslerde yapılacak yaratıcı drama uygulamalarıyla öğrencilerin düşünce üretmeleri, konuşmaları, tartışmaları sağlanmakta ve bu çalışmalar da dil ve iletişim becerilerini desteklemektedir (Ataman, 2009).

Yaratıcı drama bir yöntem olarak kullanılırken sürece katılanların dikkatinin kısa sürede sağlanması, ilginin artırılması, duygu ve düşüncelerin harekete geçirilmesi, özellikle toplumsal konuların öğretiminde karşıdaki kişiyi anlama ve anlatma becerilerinin üst düzeye çıkarılması, öğrenme sürecinin daha zevkli hale getirilmesi, imgesel düşünmenin geliştirilmesi gibi diğer amaçlara da sahiptir (Adıgüzel, 2010a). Bir Türkçe öğretmenin dersinde yaratıcı drama uygulamalarına yer vermesi öğrencilerin derse ve

anadillerine karşı olumlu tutum geliştirmesine, öğrenmeye daha istekli hale gelmesine katkı sağlayabilir.

Maden (2010)'in aktardığına göre, Çebi (1996), Köklü (2003), Ünsal (2005) ve Karateke (2006)'nin Türkçe öğretiminde dramanın kullanımı ile ilgili yaptıkları deneysel araştırmalarda dramanın geleneksel olan yöntemlere göre dil becerilerini öğretmede daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Wagner; dramanın öğrenme üzerindeki etkilerini araştırarak, dramanın dil gelişimi yanı sıra kendine güven, benlik kavramı, kendini gerçekleştirme, empati, yardımseverlik ve işbirliği gibi bilişsel ve duygusal özelliklerin kazanılmasında olumlu bir etkiye sahip olduğunu bulmuştur” (Farris ve Parke, 1993).

Öğrenci duygularını, düşüncelerini, hayallerini drama ortamında rahat bir şekilde ifade etme imkanına kavuşur. Böyle bir ortamda iyi ve etkili iletişim kurması, dil becerilerini geliştirmesi ve sosyalleşmesi çok daha kolay olur. Bu anlamda yaratıcı dramanın Türkçe eğitiminde kullanılması çok önemli görülmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

2007 yılına kadar Türkçe öğretmenliği bölümünden mezun olan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu üniversitede dramayla ilgili herhangi bir ders görmemiş ve konuyla ilgili uygulamalı bir eğitimden geçmemiştir. 2007 yılında eğitim programlarında yapılan yenileşme ve değerlendirme çalışmasından sonra “Tiyatro ve Drama Uygulamaları”, “Tiyatro ve Canlandırma”, “Türkçe Öğretiminde Drama” gibi zorunlu ve seçimlik derslerin Türkçe öğretmenliği programlarında yer almış olması akademik düzeyde gelinen önemli bir nokta olarak kabul edilebilir. Ancak görevde olan Türkçe öğretmenleri yaratıcı dramayla ilgili lisans programlarında bir eğitim görmedikleri için yaratıcı drama konusundaki yeterliliklerinin ortaya çıkarılmasına ihtiyaç vardır.

Araştırmayla Türkçe öğretmenlerinin dramayla ilgili yeterliliklerinde, mezun oldukları programlarda dramayla ilgili eğitim almalarından kaynaklı bir farklılığın olup olmadığı bilinmek istenmiştir. Bu nedenle Türkçe öğretmenlerinin mezun oldukları okulun onların dramayı bilme ve uygulama düzeyleri üzerinde etkisi olup olmadığı araştırılmıştır.

Dramaya yönelik kurslara ve eğitimlere bayanların erkeklerden daha fazla katıldığı gözlenmektedir. Buradan yola çıkarak bayanların dramaya yönelik bu ilgilerinin, bayan öğretmenlerin dramayla ilgili yeterliliklerinde bay öğretmenlere göre bir farklılaşmaya yol açıp açmadığı öğrenilmek istenmiştir.

Maden (2010) Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlilik düzeylerinin öğretmenlerin kıdemlerine göre farklılık gösterdiğini tespit etmiştir. Bu nedenle kıdem değişkenine göre Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yeterliliklerine ilişkin şu anki durumun ortaya çıkarılmasına ihtiyaç vardır.

Drama eğitimi alan öğretmenler drama yöntemini derslerinde daha etkili kullanabilmektedirler. Yıldırım (2008) araştırmasında sınıf öğretmenlerinden dramayla ilgili eğitim alanların drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri daha iyi

bildikleri ve uyguladıklarını ortaya koymuştur. Bu nedenle şu anki var olan düzeyde Türkçe öğretmenlerinin dramayla ilgili aldıkları eğitimin onların dramayı bilme ve uygulama düzeylerine etkisinin ortaya çıkarılmasına ihtiyaç vardır.

Ahioglu (2006) yaptığı çalışmada alt sosyoekonomik çevrede çalışan öğretmenlerin, çalıştıkları çevredeki ailelere ve bu ailelerin çocuklarına dair beklentilerinin en alt düzeyde gerçekleştiğini ortaya çıkarmıştır. Yıldız (1999) çalışmasında öğretmenlerin, farklı sosyoekonomik yapıya sahip ailelerin çocuklarına karşı farklı bir tutum içerisinde bulunmalarını okul başarısını etkileyen faktörlerden biri olarak tespit etmiştir. Araştırmalar ışığında öğretmenlerin görev yaptığı okulun sosyoekonomik düzeyinin öğretmenler üzerinde çeşitli etkileri olduğu görülmektedir. Bu nedenle farklı sosyoekonomik yapıdaki çevrelerde görev yapan Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı dramayla ilgili yeterliliklerinin bilinmesinde ve şu anki var olan durumun ortaya çıkarılmasında fayda vardır.

Araştırma ile birlikte Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin donanımları ve bu yöntemin Türkçe derslerindeki uygulanma oranı ortaya çıkartılacaktır. Bu sonuçlar özellikle Türkçe öğretim programlarının geliştirilmesine ve Türkçe öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının içeriğinin tespit edilmesinde önemli katkılar sağlayacaktır.

YÖNTEM

Bu çalışmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Araştırma Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama ile ilgili yeterliliklerini ve görüşlerini belirlemeye çalışıldığından, tarama niteliğinde bir çalışmadır. Betimsel olarak gerçekleştirilen araştırmanın verileri ölçek(anket) yoluyla toplanmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2010-2011 eğitim-öğretim yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer alan ilköğretim okullarında görev yapan Türkçe öğretmenlerinin tümüdür.

Araştırmanın örneklem seçiminde tabakalama yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yönteminde evren ayrı ayrı tabakalara bölünür ve bu tabakalardan ya şans ya da sistematik yolla, istenen sayıda obje seçilerek örneklem oluşturulur (Kaptan, 1998). Buna göre İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer alan ilköğretim okullarının %15'ine ulaşılmıştır. İzmir ilinin merkeze bağlı 11 ilçesinde faaliyet gösteren resmi ve özel toplam 378 ilköğretim okulunun %15'i olan 57 ilköğretim okulunda (49 resmi, 8 özel ilköğretim okulu) görev yapan 131 Türkçe öğretmeni araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. 11 merkez ilçenin her biri ayrı bir tabaka olarak alınmış ve bu 11 merkez ilçenin yine her birindeki ilköğretim okullarının %15'i tabakalama yöntemine göre şans yoluyla seçilmiştir

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veriler anket yoluyla toplanmıştır. Araştırmada öğretmenlerin yaratıcı drama uygulama yeterliliklerini belirlemek için Yıldırım (2008)'in geliştirdiği "Yaratıcı Drama Yeterlilik Anketi" kullanılmıştır. Geliştirilen ölçek, likert tipi bir ölçektir. Bu

ölçek, iki boyutu ölçmektedir; 1.Bilme, 2.Uygulama. Ölçekte; katılanların bir davranışı ne düzeyde bildiği ve uyguladığı sorulduğundan, ölçekte yer alan davranışlar olumsuz olarak nitelendirilmemiştir. Buna göre beşli Likert ölçek türündedir (5= Tamamen biliyorum-Uyguluyorum, 4=Biliyorum-Uyguluyorum, 3=Bilme ve uygulamada kararsızım, 2=Bilmiyorum-Uygulamıyorum, 1=Hiç bilmiyorum-Uygulamıyorum).

Yıldırım (2008)'ın geliştirdiği bu ankette 58 madde yer almaktadır. Bu 58 maddenin ilk 12 maddesi “öğretmenlerin dramaya ilişkin kişilik özelliklerini”, 13. madde ile 33. madde arası “drama ve uygulamasına yönelik yeterlilikleri”, 34. madde ile 43. madde arası “drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikleri”, 44. madde ile 49. madde arası “drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikleri”, ve 50.madde ile 58. madde arası da “drama etkinliklerinde karşılaşılan sorunları” bulmaya yönelik ifadeler içermektedir.

Yıldırım (2008) elde ettiği veriler üzerinde öncelikle faktör analizi yapmıştır. Elde edilen veriler üzerinde ilk olarak “Döndürülmemiş Temel Bileşenler Analizi” uygulamıştır. Bunun sonucunda öz değeri (eigenvalue) 1 ve üzerinde olan 10 faktör belirlenmiştir. Birinci faktörün testteki 58 madde içinde açıkladığı varyans miktarı 25,046 olarak bulunmuştur. Bu analiz sonucunda birinci faktörde faktör yükü .40 ve üzerinde olan maddelerin ikinci analize alınmasına karar verilmiş, ancak tüm maddelerin faktör yükleri .40 üzerinde olduğu için ikinci analiz yapılmamıştır. Bu uygulamada Barlett testi değeri 8821,174 bulunmuştur. Buna göre değişkenler arasında bir korelasyon olduğu ve faktör analizinin bu değişkenlere göre uygulanabileceği düşünülmüştür. KMO değeri de .907 olarak bulunmuştur. Ölçek, tek boyutluluk özelliği taşıdığı için Eksen Rotasyonu (Quartimax Metodu) yapılmamıştır.

Yıldırım (2008) yaptığı faktör analizinde temel bileşenler analizi sonuçlarına göre faktör yüklerinin .412 ile .812 arasında değiştiğini bulmuştur. Buna göre faktör yüklerinin hepsinin .30'un üzerinde olduğu görülmüştür. Yıldırım (2008) tek boyut üzerinden ölçeğin iç tutarlılık katsayısını hesaplamıştır. Buna göre araştırmacı Cronbach Alpha güvenirlik kat sayısı değerini 0,64 bulmuştur.

Bu araştırmada ölçeğin dramayı bilmeye yönelik boyutunun iç tutarlılık katsayısı 0,97, dramayı uygulamaya yönelik boyutunun iç tutarlılık katsayısı ise 0,97 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmadaki analizlerin tümü SPSS paket programıyla incelenmiştir. Parametrik tekniklerin karşılanması durumunda bağımsız örneklemeler için t-testi analizi kullanılırken karşılanmaması durumunda parametrik olmayan teknikler olan Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Parametrik ve parametrik olmayan tekniklerle araştırmacıların mezun oldukları alanlara, cinsiyetlerine, çalışmakta oldukları kurumun türüne, kıdemlerine, drama ile ilgili almış oldukları eğitime ve çalıştıkları okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyine göre dramayı bilme ve dramayı uygulama düzeyleri incelenmiştir. Bu incelemelerde önem düzeyi ,050 olarak dikkate alınmıştır. Araştırma da ayrıca betimsel istatistik yöntemleri de kullanılmıştır. Frekans ve yüzdelik analizleriyle katılımcıların verdikleri yanıtlar madde bazında incelenmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA**İlköğretim Türkçe Öğretmenlerinin Drama Etkinliklerindeki Yeterlilikleri**

Türkçe öğretmenlerinin bilme düzeyinde anketteki maddelere ait yanıtlarının Bilmiyorum/Hiç Bilmiyorum seçeneklerindeki frekanslarından yola çıkılarak hesaplanan aritmetik ortalamada, en yüksek aritmetik ortalamanın ($\bar{X}=32,90$) “drama ve drama uygulamasına” ilişkin yeterlilikleri bilme düzeyinde olduğu görülmüştür. Buna göre Türkçe öğretmenlerinin “drama ve drama uygulamasına” ilişkin yeterlilikleri bilme düzeylerinin, yaratıcı dramayla ilgili diğer yeterlilikleri bilme düzeylerine göre daha düşük seviyede olduğu söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin “drama ve drama uygulamasına” ilişkin yeterlilikleri “bilme” düzeylerine ait yanıtlarının frekans ve yüzdelerine ait istatistik bulguları Tablo-1’de sunulmuştur.

Tablo-1.

İlköğretim Türkçe öğretmenlerinin “drama ve drama uygulaması”na ilişkin yeterlilikleri bilme düzeylerine ait yanıtlarının frekans ve yüzdeleri

Maddeler	Tamamen Biliyorum		Biliyorum		Kararsızım		Bilmiyorum		Hiç Bilmiyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
M.13. Dramada kullanılan yöntem ve teknikleri	10	7,6	73	55,7	24	18,3	23	17,6	1	0,8
M.14.Oyunculuk yeteneği ve becerisi	14	10,7	71	54,2	29	22,1	14	10,7	3	2,3
M.15.İlköğretime yönelik drama programı uygulama	11	8,4	50	38,2	41	31,3	25	19,1	4	3,1
M.16. Drama-oyun ilişkisi	10	7,6	71	54,2	30	22,9	20	15,3	-	-
M.17. Dramanın ilkelerini	10	7,6	53	40,5	37	28,2	28	21,4	3	2,3
M.18.Dramanın türlerini	9	6,9	58	44,3	39	29,8	23	17,6	2	1,5
M.19. Drama etkinliklerini	9	6,9	64	48,9	30	22,9	27	20,6	1	0,8
M.20. Dramanın aşamalarını	9	6,9	48	36,6	35	26,7	35	26,7	4	3,1
M.21. Drama etkinlik planının nasıl hazırlanacağını	9	6,9	43	32,8	27	20,6	45	34,4	7	5,3
M.22.Etkinlikleri hazırlama ilkelerini	9	6,9	43	32,8	33	25,2	39	29,8	7	5,3
M.23. Çocuğun kişiliğine göre etkinlikleri hazırlamayı	14	10,7	45	34,4	37	28,2	28	21,4	7	5,3
M.24. Drama ortamının nasıl hazırlanacağını	13	9,9	52	39,7	35	26,7	25	19,1	6	4,6

M.25. Sınıf içerisinde farklı eğitim ortamları düzenleme	14	10,7	67	51,1	30	22,9	15	11,5	5	3,8
M.26. Müze, park, kütüphane vb. ortamlarda drama etkinlikleri tasarlama	8	6,1	33	25,2	46	35,1	37	28,2	7	5,3
M.27. Dramada kullanılan araç – gereçleri	8	6,1	55	42	36	27,5	28	21,4	4	3,1
M.28. Araç-gereç hazırlama ilkelerini	5	3,8	49	37,4	35	26,7	37	28,2	5	3,8
M.29. Dramada araç-gereçlerin önemini	11	8,4	68	51,9	24	18,3	24	18,3	4	3,1
M.30. Araç-gereç hazırlamayı	7	5,3	57	43,5	31	23,7	30	22,9	6	4,6
M.31. Artık malzemeleri	5	3,8	49	37,4	32	24,4	39	29,8	6	4,6
M.32. Özgün araç-gereç tasarlamayı	10	7,6	46	35,1	35	26,7	34	26	6	4,6
M.33. Araç-gereçlerin etkinlik bittiğinde ortamdan kaldırılması gerekliliği	18	13,7	66	50,4	20	15,3	22	16,8	5	3,8

Tablo-1’de Türkçe öğretmenlerinin drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme düzeylerine bakıldığında en fazla, “dramada kullanılan yöntem ve teknikleri” (tamamen biliyorum: %7,6 / biliyorum: %55,7), “oyunculuk yeteneği ve becerisi” (tamamen biliyorum: %10,7 / biliyorum: %54,2), “araç-gereçlerin etkinlik bittiğinde ortamdan kaldırılması gerekliliğini” (tamamen biliyorum: %13,7 /biliyorum: %50,4) bildikleri; “drama etkinlik planının nasıl hazırlanacağını” (hiç bilmiyorum: %5,3 /bilmiyorum: %34,4), “etkinlikleri hazırlama ilkelerini”(hiç bilmiyorum: %5,3 /bilmiyorum: %29,8), “artık malzemeleri”(hiç bilmiyorum: %4,6 / bilmiyorum: %29,8) ise en az bildikleri görülmüştür.

Türkçe öğretmenlerinin madde 20’deki “dramanın aşamalarını” (Tamamen bilme: %6,9 / Bilme: %36,6 / Kararsız Olma: %26,7 / Bilmeme: %26,7 / Hiç Bilmeme: %3), madde 1’deki “drama etkinlik planının nasıl hazırlanacağını” Tamamen Bilme: %6,9 / Bilme: %32,2 / Kararsız Olma: %20,6 / Bilmeme: %34,4 / Hiç Bilmeme: %5,3), madde 22’deki “etkinlikleri hazırlama ilkelerini” (Tamamen ilme: %6,9 / Bilme: %32,8 / Kararsız Olma: %25,2 / Bilmeme: %29,8 / Hiç Bilmeme: %5), madde 26’daki “müze, park, kütüphane vb. ortamlarda drama etkinlikleri tasarlama” (Tamamen Bilme: %6,1 / Bilme: %25,2 / Kararsız Olma: %35,1 / Bilmeme: %2 / Hiç Bilmeme: %5,3) ve madde 32’deki “özgün araç-gereç tasarlama”yı (Tamamen Bilme: %7,6 / Bilme: %35,1 / Kararsız Olma: %26,7 / Bilmeme: %26/ Hiç Bilmeme: %4,6) bilme düzeyindeki yanıtları yüzde ve frekans bakımından incelendiğinde her bir maddede verilen yanıtların “Tamamen Bilme / Bilme/ Kararsız Olma/ Bilmeme/ Hiç Bilmeme” seçenekleri altında genel olarak birbirine yakın oranda dağıldığı görülmektedir. Bu maddelere verilen yanıtların belirli bir seçenek üzerinde yığılması ve oranların birbirine yakın olması

Türkçe öğretmenlerinin bu maddelerde belirtilen durumları bilme düzeyinde görüş ayrılığı yaşadığını ve farklı fikirlere sahip olduğunu göstermektedir.

İlköğretim Türkçe Öğretmenlerinin Drama Etkinliklerini Uygulama Düzeyleri

Türkçe öğretmenlerinin uygulama düzeyinde, anketteki maddelere ait yanıtlarının Uygulamıyorum/Hiç Uygulamıyorum seçeneklerindeki frekanslarından yola çıkılarak hesaplanan aritmetik ortalamada en yüksek aritmetik ortalamanın ($\bar{X}=40,85$) “drama ve drama uygulamasına” ilişkin yeterlilikleri uygulama düzeyinde olduğu görülmüştür. Buna göre Türkçe öğretmenlerinin “drama ve drama uygulamasına” ilişkin yeterlilikleri uygulama düzeylerinin, yaratıcı dramayla ilgili diğer yeterlilikleri uygulama düzeylerine göre daha düşük seviyede olduğu söylenebilir. Türkçe öğretmenlerinin “drama ve drama uygulamasına” ilişkin yeterlilikleri uygulama düzeylerine ait yanıtlarının frekans ve yüzdelerine ait istatistik bulguları Tablo-2’de sunulmuştur.

Tablo-2.

İlköğretim Türkçe öğretmenlerinin “drama ve drama uygulaması”na ilişkin yeterlilikleri uygulama düzeylerine ait yanıtlarının frekans ve yüzdeleri

Maddeler	Tamamen Uyguluyorum		Uyguluyorum		Kararsızım		Uygulamıyorum		Hiç Uygulamıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
M.13. Dramada kullanılan yöntem ve teknikleri	7	5,3	72	55	24	18,3	25	19,1	3	2,3
M.14.Oyunculuk yeteneği ve becerisi	11	8,4	68	51,9	29	22,1	19	14,5	4	3,1
M.15. İlköğretime yönelik drama programı uygulama	10	7,6	55	42	33	25,2	29	22,1	4	3,1
M.16. Drama-oyun ilişkisi	8	6,1	60	45,8	34	26	27	20,6	2	1,5
M.17. Dramanın ilkelerini	7	5,3	49	37,4	36	27,5	33	25,2	6	4,6
M.18.Dramanın türlerini	7	5,3	55	42	36	27,5	29	21,2	4	3,1
M.19. Drama etkinliklerini	6	4,6	62	47,3	27	20,6	32	24,4	4	3,1
M.20. Dramanın aşamalarını	6	4,6	45	34,4	36	27,5	39	29,8	5	3,8
M.21. Drama etkinlik planının nasıl hazırlanacağını	6	4,6	39	29,8	29	22,1	50	38,2	7	5,3
M.22.Etkinlikleri hazırlama ilkelerini	5	3,8	43	32,8	32	24,4	44	33,6	7	5,3
M.23. Çocuğun kişiliğine göre etkinlikleri hazırlamayı	9	6,9	48	36,6	31	23,7	36	27,5	7	5,3
M.24. Drama ortamının nasıl hazırlanacağını	8	6,1	54	41,2	33	25,2	31	23,7	5	3,8
M.25. Sınıf içerisinde farklı eğitim ortamları düzenleme	11	8,4	60	45,8	28	21,4	25	19,1	7	5,3

M.26. Müze, park, kütüphane vb. ortamlarda drama etkinlikleri tasarlama	4	3,1	31	23,7	39	29,8	46	35,1	11	8,4
M.27. Dramada kullanılan araç - gereçleri	4	3,1	51	38,9	31	23,7	40	30,5	5	3,8
M.28. Araç-gereç hazırlama ilkelerini	3	2,3	46	35,1	31	23,7	44	33,6	7	5,3
M.29. Dramada araç-gereçlerin önemini	7	5,3	59	45	26	19,8	33	25,2	6	4,6
M.30. Araç-gereç hazırlamayı	4	3,1	55	42	29	22,1	38	29	5	3,8
M.31. Artık malzemeleri	3	2,3	47	35,9	29	22,1	46	35,1	6	4,6
M.32. Özgün araç-gereç tasarlamayı	7	5,3	46	35,1	30	22,9	42	32,1	6	4,6
M.33. Araç-gereçlerin etkinlik bittiğinde ortamdaki kaldırılması gerekliliği	14	10,7	62	47,3	16	12,2	33	25,2	6	4,6

Tablo-2’de Türkçe öğretmenlerinin drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri uygulama düzeylerine bakıldığında en fazla “dramada kullanılan yöntem ve teknikleri” (tamamen biliyorum: %5,3 /biliyorum: %55), “oyunculuk yeteneği ve becerisi” (tamamen biliyorum: %8,4 /biliyorum: %51,9), “araç-gereçlerin etkinlik bittiğinde ortamdaki kaldırılması gerekliliği”ni (tamamen biliyorum: %10,7 /biliyorum: %47,3) uyguladıkları; “müze, park, kütüphane vb. ortamlarda drama etkinlikleri tasarlama” (hiç bilmiyorum: %8,4 /bilmiyorum: %35,1), “drama etkinlik planının nasıl hazırlanacağını” (hiç bilmiyorum: %5,3 /bilmiyorum: %38,2), “etkinlikleri hazırlama ilkelerini” (hiç bilmiyorum: %5,3 /bilmiyorum: %33,6) ise en az uyguladıkları görülmektedir.

Türkçe öğretmenlerinin Madde 20’deki “dramanın aşamalarını”(Tamamen Uygulama: %4,6 /Uygulama: %34,4/ Kararsız Olma: %27,5 / Uygulamama: %29,8/ Hiç Uygulamama: %3,8), madde 22’deki “etkinlikleri hazırlama ilkelerini” (Tamamen Uygulama: %3,8/ Uygulama: %32,8/ Kararsız Olma: %24,4/ Uygulamama: %33,6/ Hiç Uygulamama: %5,3), madde 28’deki “araç-gereç hazırlama ilkelerini” (Tamamen Uygulama: %2,3/ Uygulama: %35,1/ Kararsız Olma: %23,7/ Uygulamama: %33,6/ Hiç Uygulamama: %5,3), madde 31’deki “artık malzemeleri” (Tamamen Uygulama: %2,3/ Uygulama: %35,9/ Kararsız Olma: %22,1/ Uygulamama: %35,1/ Hiç Uygulamama: %4,6) ve madde 32’deki “özgün araç gereç tasarlama”yı (Tamamen Uygulama: %5,3/ Uygulama: %35,1/ Kararsız Olma: %22,9/ Uygulamama: %32,1/ Hiç Uygulamama: %4,6) uygulama düzeyindeki yanıtları yüzde ve frekans bakımından incelendiğinde her bir maddede verilen yanıtların “Tamamen Uygulama/ Uygulama/ Kararsız Olma/ Uygulamama/ Hiç Uygulamama” seçenekleri altında genel olarak birbirine yakın oranda dağıldığı görülmektedir. Bu maddelere verilen yanıtların belirli bir seçenek üzerinde yığılması ve oranların birbirine yakın olması Türkçe öğretmenlerinin bu maddelerde belirtilen durumları uygulama düzeyinde görüş ayrılığı yaşadığını ve farklı fikirlere sahip olduğunu göstermektedir.

Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin yeterlilikleri ve uygulama düzeyleri öğretmenlerin cinsiyet, mezun olunan okul, kıdem, dramayla ilgili alınan eğitim ve öğretmenlerin çalıştıkları okulun sosyoekonomik düzeyi gibi değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre dramayla ilgili alınan eğitim ve öğretmenlerin çalıştıkları okulun sosyoekonomik düzeyi değişkenlerine göre Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini bilme ve uygulama düzeylerinde anlamlı farklılık görülmüştür. Aşağıda sadece araştırmada anlamlı farklılık görülen bu iki değişkenin bulgularına ait verilere yer verilmiştir.

İlköğretim Türkçe Öğretmenlerinin Dramayla İlgili Almış Oldukları Eğitime Göre Dramaya İlişkin Yeterlilikleri ve Uygulama Düzeyleri

İlköğretim Türkçe öğretmenlerinin dramayla ilgili almış oldukları eğitime göre dramaya ilişkin yeterlilikleri ve uygulama düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına Tablo-3'te yer verilmiştir.

Tablo-3.

İlköğretim Türkçe öğretmenlerinin almış oldukları eğitimlere göre dramayı bilme ve uygulama düzeylerine ait Kruskall Wallis tablosu

Alan	Alınan eğitim türü	N	Sıra ortalama	χ^2	Sd	P
Dramayı bilme düzeyi	Mezun olduğu okuldan					
	ders olarak drama alma	36	44,69	26,243	3	,000*
	Hizmet içi eğitim	28	55,59			
	Hiç eğitim almamış	58	83,78			
	Diğer	9	69,00			
Toplam	131					
Dramayı uygulama düzeyi	Mezun olduğu okuldan					
	ders olarak drama alma	36	44,53	26,689	3	,000*
	Hizmet içi eğitim	28	55,52			
	Hiç eğitim almamış	58	83,96			
	Diğer	9	68,78			
Toplam	131					

* $p < ,050$

İlköğretim Türkçe öğretmenlerinin almış oldukları eğitimlere göre dramaya yönelik bilgi ve uygulama düzeylerinde önemli farklılıkların var olup olmadığı Kruskall Wallis H testleriyle incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre ilköğretim Türkçe öğretmenlerinin dramaya bilme ($\chi^2=26,243$, $p=,000$) ve uygulama ($\chi^2=26,689$, $p=,000$) alanlarında onların almış oldukları eğitim türlerine göre önemli farklılıkların var olduğu bulunmuştur. Bu farklılıkların kaynağını incelemek amacıyla Mann Whitney U analizleri yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda dramaya yönelik bilgi alanındaki farklılığın, mezun olduğu okuldan ders olarak drama alanların (Sıra ort.=30,99) dramayı hizmet içi eğitimle alanlara göre (Sıra ort.=57,75) önemli düzeyde daha düşük olmasından ($U=449,500$, $Z=-4,624$, $p=,000$) ve dramayı hizmet içi eğitimle alanların (Sıra ort.=30,18) dramayla ilgili hiç eğitim almamışlara göre (Sıra ort.=49,93) önemli düzeyde daha düşük olmasından ($U=355,500$, $Z=-,774$, $p=,439$) kaynaklandığı belirlenmiştir. Uygulama düzeyindeki farklılığın ise mezun olduğu okuldan ders olarak drama alanların (Sıra ort.=30,82) dramayı hizmet içi eğitimle alanlara göre (Sıra

ort.=57,85) önemli düzeyde daha düşük olmasından ($U=439,000$, $Z=-3,438$, $p=,001$) ve dramayı hizmet içi eğitimle alanların (Sıra ort.=30,16) dramaya ilgili hiç eğitim almayanlara göre (Sıra ort.=49,94) önemli düzeyde daha düşük olmasından ($U=438,500$, $Z=-3,443$, $p=,001$) kaynaklandığı bulunmuştur.

Bu sonuçlara göre dramaya ilgili hizmet içi eğitim alanların, mezun olduğu okuldan dramayı ders olarak alanlar ve dramaya ilgili hiç eğitim almayanlara göre dramaya ilişkin daha yüksek bilme ve uygulama düzeyine sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

İlköğretim Türkçe Öğretmenlerinin Çalıştıkları Okulun Sosyoekonomik Düzeyine Göre Dramaya İlişkin Yeterlilikleri ve Uygulama Düzeyleri

İlköğretim Türkçe öğretmenlerinin çalıştıkları okulun sosyoekonomik düzeyine göre dramaya ilişkin yeterlilikleri ve uygulama düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına Tablo-4'te yer verilmiştir.

Tablo-4.

İlköğretim Türkçe öğretmenlerinin çalıştıkları okulların sosyoekonomik seviyelerine göre dramayı bilme ve uygulama düzeylerine ait Kruskal Wallis tablosu

Alan	Okul SED	Sıra				
		N	ortalama	χ^2	Sd	P
Dramayı bilme düzeyi	Yüksek	43	51,77	10,277	2	,006*
	Orta	71	70,72			
	Düşük	17	82,29			
	Toplam	131				
Dramayı uygulama düzeyi	Yüksek	43	51,62	10,489	2	,005*
	Orta	71	70,77			
	Düşük	17	82,44			
	Toplam	131				

* $p < ,050$

İlköğretim Türkçe öğretmenlerinin dramaya yönelik bilme ve uygulama düzeylerinin okullarının sosyoekonomik düzeyine göre önemli farklılıklar gösterip göstermediği Kruskal Wallis analizleriyle incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre ilköğretim Türkçe öğretmenlerinin okullarının sosyoekonomik düzeylerine göre dramayı bilme ($\chi^2=10,277$, $p=,006$) ve uygulama ($\chi^2=10,489$, $p=,005$) düzeylerinde önemli farklılıklar bulunduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgular genel bir farkın söz konusu olduğunu göstermekle birlikte farklılıkların nereden kaynaklandığına ait bilgi vermemektedir. Bunun için de farklılıkların kaynağını incelemek amacıyla Mann Whitney U analizleriyle kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre düşük sosyoekonomik düzeydeki okullarda çalışan ilköğretim Türkçe öğretmenlerinin (Sıra ort.=47,14) orta sosyoekonomik düzeydeki okullarda çalışanlara göre (Sıra ort.=63,77) önemli düzeyde daha düşük drama bilme düzeyine sahip olmasından ($U=1081,000$, $Z=-2,605$, $p=,009$) ve yine düşük sosyoekonomik seviyedeki okullarda öğretmenlik yapan Türkçe öğretmenlerinin (Sıra ort.=26,63) yüksek sosyoekonomik seviyelerdeki okullarda öğretmenlik yapan Türkçe öğretmenlerine göre (Sıra ort.=40,29) önemli düzeyde daha düşük drama bilme düzeyine sahip olmasından ($U=199,000$, $Z=-2,732$, $p=,006$) kaynaklandığı belirlenmiştir. Dramayı uygulama alanında ise düşük sosyoekonomik

düzeydeki ilköğretim okullarında çalışan Türkçe öğretmenlerinin (Sıra ort.=47,01) orta sosyoekonomik düzeydeki okullarda çalışan Türkçe öğretmenlerine göre (Sıra ort.=63,77) önemli düzeyde daha düşük drama uygulama düzeyine sahip olmalarından ($U=1075,500$, $Z=-2,637$, $p=,008$) ve düşük sosyoekonomik seviyedeki okullarda öğretmenlik yapan Türkçe öğretmenlerinin (Sıra ort.=26,60) yüksek sosyoekonomik seviyelerdeki okullarda öğretmenlik yapan Türkçe öğretmenlerine göre (Sıra ort.=40,36) önemli düzeyde daha düşük drama uygulama düzeyine sahip olmalarından ($U=198,000$, $Z=-2,748$, $p=,006$) kaynaklandığı belirlenmiştir.

Bu sonuçlara göre orta ve yüksek sosyoekonomik seviyedeki okullarda çalışan Türkçe öğretmenlerinin, düşük sosyoekonomik seviyedeki okullarda çalışan Türkçe öğretmenlerine göre dramaya ilişkin daha yüksek bilme ve uygulama düzeyine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim Türkçe Öğretmenlerinin Drama Yöntemini Uygularken Karşılaştıkları Sorunlar

İlköğretim Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini uygularken karşılaştıkları sorunları belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına Tablo-5'te yer verilmiştir.

Tablo-5.

İlköğretim Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini uygularken karşılaştıkları sorunlara ait frekans ve yüzdelere

Maddeler	Çok		Kısmen		Az		Hiç	
	f	%	F	%	f	%	f	%
M50. Drama yöntemini bilmiyorum	16	12,2	68	51,9	34	26	23	9,9
M51. Maliyetin yetersiz olması	19	14,5	73	55,7	30	22,9	9	6,9
M52. Programın drama yönteminin kullanılması için elverişsiz olması	20	15,3	74	56,5	30	22,9	7	5,3
M53. Yönetimin tutumu	8	6,1	65	49,6	25	19,1	32	24,4
M54. Velilerin tutumu	17	13,0	60	45,8	26	19,8	28	21,4
M55. Grubun büyüklüğü	38	29,0	51	38,9	28	21,4	14	10,7
M56. Araç- gereç temini	24	18,3	65	49,6	35	26,7	7	5,3
M57. Sınıfın dar oluşu	35	26,7	64	48,9	22	16,8	10	7,6
M58. Öğrencileri sınavlara hazırlama kaygısı	64	48,9	49	37,4	13	9,9	5	3,8

Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanırken karşılaştıkları sorunları incelemek amacıyla yapılan frekans ve yüzde analizlerinde, drama uygulamalarıyla ilgili kendilerine yöneltilen 9 sorudan en fazla sorun yaşadıkları alanların “öğrencileri sınavlara hazırlama kaygısı”(çok: %48,9/ kısmen: %37,4) ve “sınıfların dar oluşu”(çok: %26,7/ kısmen: %48,9) olduğu; en az sorun yaşadıkları alanların ise “yönetimin tutumu” (hiç: %24,4 / az:19,1) ve “velilerin tutumu” (hiç: %21,4/ az: %19,8) olduğu gözlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda Türkçe öğretmenlerinin drama uygulamalarında çoğunlukla ilköğretimdeki sınav sisteminden ve sınıflarındaki veya okullarındaki fiziksel yetersizliklerden dolayı sorunlar yaşadıkları, veli ve yönetimle ilgili dış etmenlerden kaynaklanan sorunları daha az yaşadıkları anlaşılmıştır.

Bu araştırmanın sonuçlarına göre Türkçe öğretmenlerinin dramayla ilgili eğitim almış olması onların bu alandaki yeterliliklerini etkilemektedir. Bu sonuç Kaaland-Wells (1994), Gürol (2002), Adıgüzel, Akfırat, Özdemir (2007), Şahin (2006) yaptığı araştırmaların sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Bu çalışmada Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini uygularken, öğrencileri sınava hazırlama kaygısından ve sınıfın dar olmasından kaynaklanan sorunları diğer sorunlara oranla daha sık yaşadıkları görülmüştür. Maden(2010)'in araştırmasında Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemi ile ilgili yeterli kuramsal hazırlanmışlığa sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yıldırım (2008)'in araştırmasında ise; drama yöntemini bilmeme, maliyetin yetersizliği, sınavlara hazırlanma kaygısı drama yöntemini uygularken en çok karşılaşılan sorunlardır. Gürol (2002)'un okul öncesi öğretmenlerinin dramaya dair kendilerini yeterli bulma düzeylerini incelediği araştırmasında ise okul öncesi öğretmenlerinin drama uygulamasıyla ilgili en fazla fiziksel yetersizlik, uygulama eksikliği ve araç-gereç temini/üretimi kaynaklanan sorunlar yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre Türkçe öğretmenlerinin çalıştıkları okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyi değişkenine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı fark vardır. Çalıştıkları okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyi açısından, Türkçe öğretmenlerinden yüksek ve orta sosyoekonomik seviyedeki okullarda çalışanların, düşük sosyoekonomik seviyedeki okullarda çalışanlara göre dramayı bilme ve uygulama düzeylerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Benzer bir sonuç Gürol (2002)'un araştırmasında da görülmektedir.

Bu araştırmanın sonuçlarına göre Türkçe öğretmenlerinin kıdem, değişkenine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Tezer, Aktunç(2010)ve Adıgüzel, Akfırat, Özdemir (2007)'in araştırmalarında ise öğretmenlerin yaratıcı dramaya dair görüşlerinin ve yaratıcı drama yöntemini derslerinde uygulama oranlarının öğretmenlerin kıdemine göre anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre Türkçe öğretmenlerinin cinsiyet, değişkenine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı bir fark yoktur. Bu sonuç Maden (2010)'in yaptığı araştırmayla benzerlik göstermektedir.

Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin drama ve dramaya uygulamasını bilme ve uygulamaya yönelik yeterliliklerinin, yaratıcı dramayla ilgili diğer yeterliliklerine göre daha düşük seviyede olduğu görülmüştür. Benzer bir sonuç Yıldırım (2008)'in sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yeterlilikleri ve uygulama düzeyleriyle ilgili çalışmasında da görülmektedir. Buna göre Yıldırım (2008) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerinde, yeterli olmadıklarını ortaya koymuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmayla Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama uygulama yeterlilikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla elde edilen veriler incelendiğinde başlıca şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1-Türkçe öğretmenlerinin drama uygulaması ve dramaya ait teknik kavramları bilme ve uygulamaya yönelik yeterliliklerinin, yaratıcı dramayla ilgili diğer yeterliliklerine göre daha düşük seviyede olduğu görülmüştür.

2-Türkçe öğretmenlerinin dramayla ilgili alınan eğitim değişkenine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı fark vardır. Drama ile ilgili almış oldukları eğitim açısından Türkçe öğretmenlerinden drama ile ilgili hizmet içi eğitime katılanların, mezun olduğu programda drama ile ilgili ders alanlara ve drama ile ilgili hiçbir eğitim almayanlara göre dramayı bilme ve uygulama düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

3- Türkçe öğretmenlerinin çalıştıkları okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyi değişkenine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı fark vardır. Çalıştıkları okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyi açısından, Türkçe öğretmenlerinden yüksek ve orta sosyoekonomik seviyedeki okullarda çalışanların, düşük sosyoekonomik seviyedeki okullarda çalışanlara göre dramayı bilme ve uygulama düzeylerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

4- Türkçe öğretmenlerinin cinsiyet, mezun olunan okul, kıdem ve çalıştıkları kurumun türü değişkenlerine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

5-Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini uygularken, öğrencileri sınava hazırlama kaygısından ve sınıfın dar olmasından kaynaklanan sorunları diğer sorunlara oranla daha sık yaşadıkları görülmüştür.

6- Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini uygularken, yönetimin tutumu ve velilerin tutumundan kaynaklanan sorunları diğer sorunlara oranla daha az yaşadıkları görülmüştür.

Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında Türkçe öğretmenlerinin kendilerini, yaratıcı drama konusunda eğitim almadıkları ve bilgi sahibi olmadıkları için yetersiz gördükleri görülmektedir. Bu anlamda Türkçe öğretmenlerine yönelik yaratıcı dramayla ilgili kapsamlı ve nitelikli bir hizmet içi eğitim verilmelidir. Türkçe derslerinde uygulanabilecek yaratıcı drama etkinlikleriyle ilgili yardımcı el kitapları hazırlanmalıdır. Türkçe ders kitaplarında yaratıcı drama yöntemine ve bu yöntemle işlenebilecek metinlere ve etkinliklere daha fazla yer verilmelidir. Türkçe öğretmenlerine yönelik drama liderliği programları yaygınlaştırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, H. Ömer., Akfırat, N., Özdemir, P.(2007). *İlköğretim öğretmenlerinin yaratıcı drama ile ilgili görüşleri*. 1.Ulusal İlköğretim Kongresi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fak. İlköğretim Bölümü. 15-16-17 Kasım 2007 Ankara.
- Adıgüzel, Ö. (2010). *Eğitimde yaratıcı drama*. Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Ahioglu, Ş. (2006). *Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Farklı Sosyoekonomik Düzeydeki Ailelerin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Yazma Sürecini Etkileme Biçiminin Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi
- Ataman, M. (2009). *Türkçe derslerinde kullanılabilecek yaratıcı etkinlikler ve yaratıcı yazma örnekleri*. Ankara: Kök Yayınları.
- Bakeman, R. ve J. M. Gottman. (1997) *Observing interaction: introduction to sequential analysis*. 2. Ed., Cambridge: Cambridge University Press.

- Çebi, A. (1996). Öğretim Amaçlı Yaratıcı Drama Yoluyla İmgesel Dil Becerisinin Geliştirilmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı.
- Demirel, Ö. (2005). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: PegemA Yayıncılık
- Farris, J. P., Parke J. (1993). To be or not to be: What students think about drama. *The Clearing House*, 66(4), 231-34.
- Gürol, A. (2002). Okulöncesi Eğitim Öğretmenleri İle Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Eğitimde Dramaya İlişkin Kendilerini Yeterli Bulma Düzeylerinin Belirlenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi.
- Kaland-Wells, Christi. (1994). Classroom teachers perceptions and uses of creative drama. *Youth Theatre Journal*. Vol: 8, No: 4.
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri* (Geliştirilmiş 11. Baskı). Ankara: Tekışık Yay.
- Karateke, E. (2006). Yaratıcı Dramanın İlköğretim II. Kademe 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Olan Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hatay: Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Köklü, S. (2003). Türkçe Öğretiminde 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerine Dinlediğini Anlama Davranışının Kazandırılmasına Dramatizasyonun Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kraemer, K. (2002). Creative Dramatics Understanding Teachers' Perspectives. Unpublished Master of Arts, Sanjose State University.
- M.Tezer ve E. Aktunç. (2010). Teacher opinions in the implementation and contributions to basics skills in drama method of mathematics teaching. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. Volume 2, Issue 2, Pages 5836-5840.
- Maden, S. (2010). Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlikleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14):259-274.
- Maden, S. (2011). Türkçe öğretiminde drama yönteminin kullanımı ile ilgili sorunlar. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Issn: 1308-9196 Yıl : 4 Sayı : 6 Haziran 2011.
- Önder, A. (2002). *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama – kurumsal temellerle uygulama teknikleri ve örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yay.
- San, İ.(1996). Yaratıcı eğitim için gerekli yenilikler: Bir sanat eğitim bilimci gözüyle. *Eğitimimize Bakışlar*. İstanbul Kültür Koleji Eğitim Vakfı Yay. 1:179-200.
- Şahin, B.(2006). Mersin İl Merkezindeki Devlet ve Özel İlköğretim Okullarındaki İngilizce Öğretmenlerinin Öğretim Etkinliği İçerisinde Dramayı Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitelikli bir araştırma tekniği: görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*. 24: 543-559.
- Ünsal, B. (2005). İlköğretim İkinci Kademe (6, 7, 8. Sınıflar) Türkçe Dersinde Drama Yönteminin Çocukların Dil ve Anlatım Becerilerine Katkısı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Üstündağ, T. (1996). Yaratıcı dramının üç boyutu. *Yaşadıkça Eğitim*, 49:19-23.

Yıldız, N. (1999). Çocukların Okul Başarısında Aile ve Çevresel Faktörlerin Rolü: Orta İkinci Sınıf Öğrencileri İle İlgili Bir Araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.